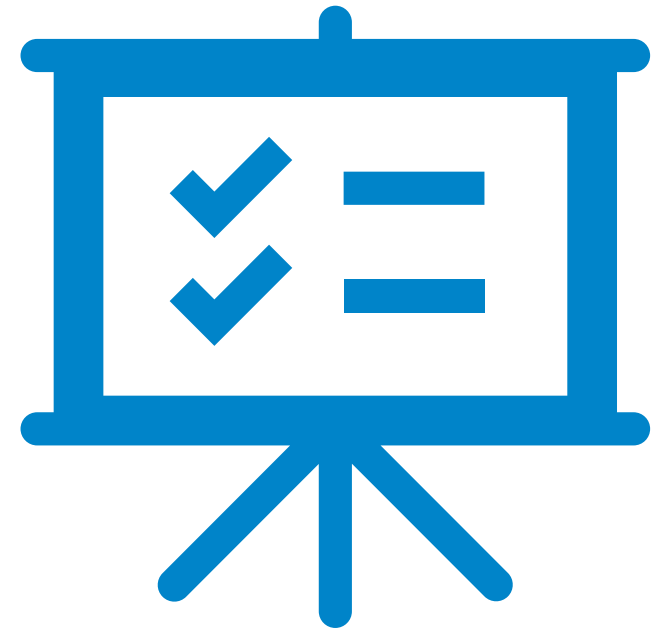

BUDGETLÆGNING OG ØA23

Lejre Kommune d. 19. maj 2022

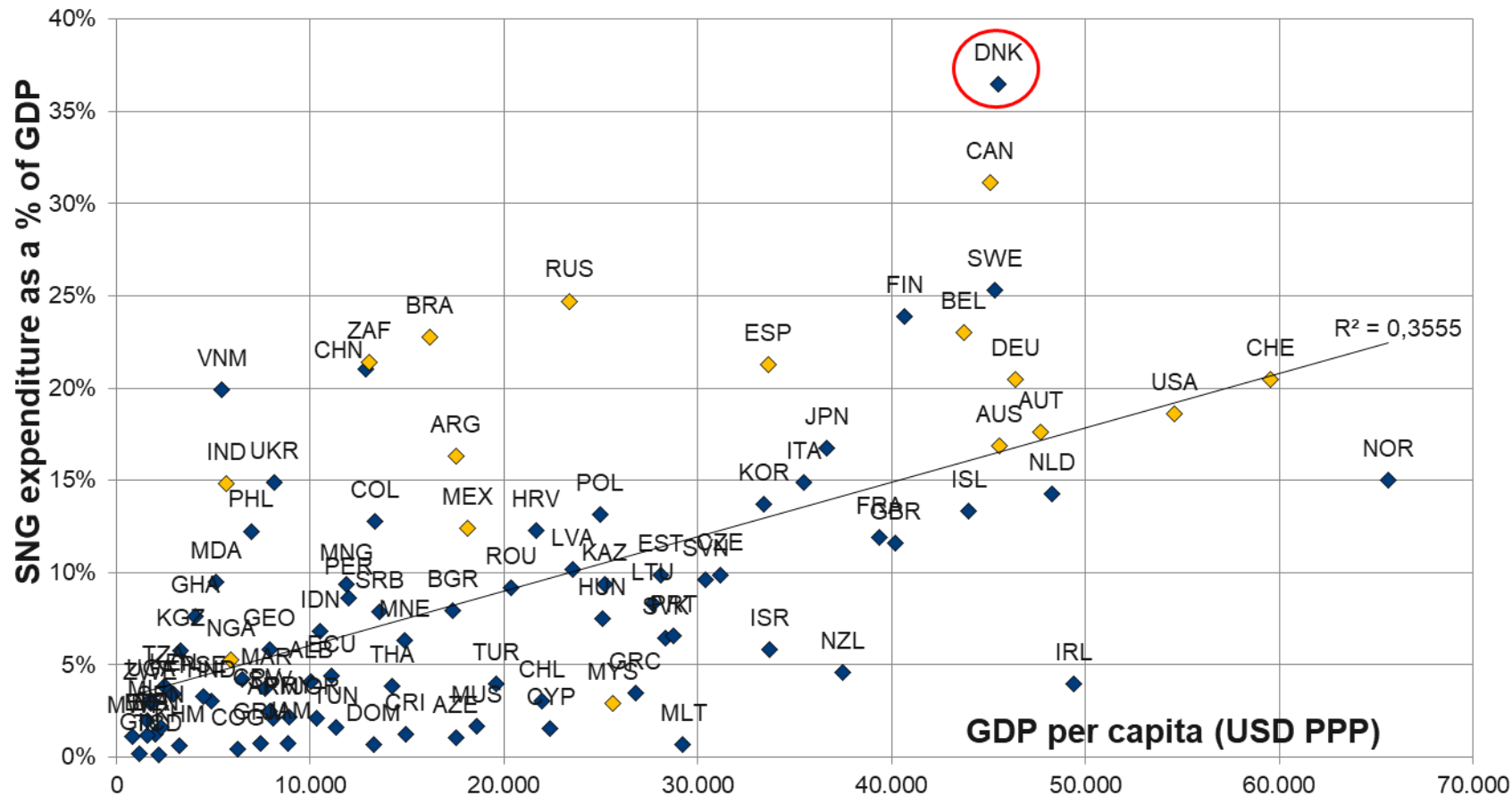
Dagsorden

- Økonomiaftalen – hvad og hvorfor?
- Fælleskommunal budgetkoordinering
- ØA23 – aktuelle politiske og økonomiske temaer

ØKONOMIAFTALEN – HVAD OG HVORFOR?

Danmark - verdens mest decentrale offentlige sektor?

Source: OECD-UCLG Sub-national Governments Around the World

Hvorfor et aftalesystem?

Regering:

- National styring med decentralt ansvar for **prioritering** ➔ mere effektiv ressourceanvendelse
- **Implementering** af Folketingets politik og regeringens økonomiske politik

Kommuner:

- Politisk og økonomisk **indflydelse**
- Anledning til **dialog** med regeringen
- **Frihed** for den enkelte kommune i opgavetilrettelæggelse

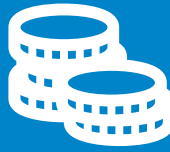

Alternativ?

Ensrettet service på alle områder

- Betydeligt dyrere offentlig sektor og med alt for lidt kvalitet
- Ikke behov for lokalpolitikere og vanskeligt at prioritere

Aktuelle tendenser

Økonomisk: Kommunerne bruger hverken mere eller mindre end de må

› Udgiftspres på ældreområdet (demografi + rekruttering) ...men alligevel pres for minimumsstandarder, mere tilsyn mv.

› Udgiftspres på det specialiserede socialområde – fokus på fejl i sagsbehandlingen og kritik af kommunernes (manglende) prioritering

› Opgaveglidning på sundhedsområdet

Arbejdskraft: Hvor skal alle de mange hænder komme fra?

› Indførelse af minimumsnormeringer på dagtilbudsområdet og krav til personalesammensætning

› Ønsker om lavere klassekvotienter og binding af ressourcer på skoleområdet

› Gerne frisætte og afbureaukratisere, men også minister i samråd, hvis enkeltsager eller lokale beslutninger ikke ”er i tråd” med opfattelse på Chr.Borg

Hvad skal vi da?

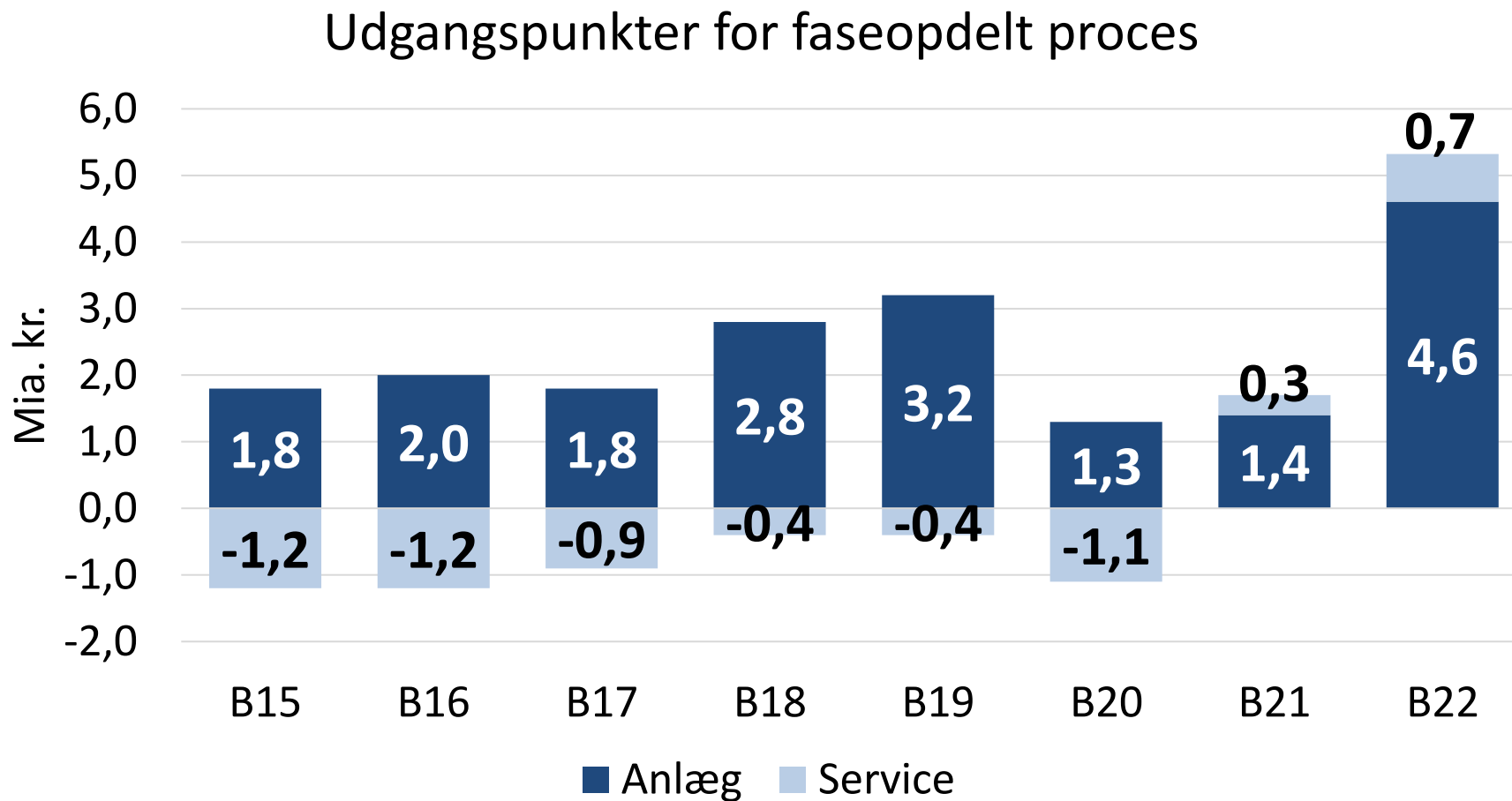
- ✓ Bruge aftalesystemet til at fastholde dialogen med regeringen (og Folketinget) om balancen mellem rammer og forventninger
- ✓ Udfordre regering og Folketing, når der bygges siloer (også hos os selv) frem for det helhedsorienterede syn på borgeren
- ✓ Fastholde fokus på kvalitet i stedet for processer og metoder
- ✓ Huske den fortsat udstrakte prioriteringsfrihed
- ✓ Demonstrere fælleskommunal økonomisk ansvarlighed (kommunerne sikrer råderum til prioriteringer i ØA + Finanslov)

FÆLLESKOMMUNAL BUDGETKOORDINERING

En helt ny situation ved B22

LEJRE KOMMUNE D. 19. MAJ 2022

Service - Alle kommuner har gode argumenter

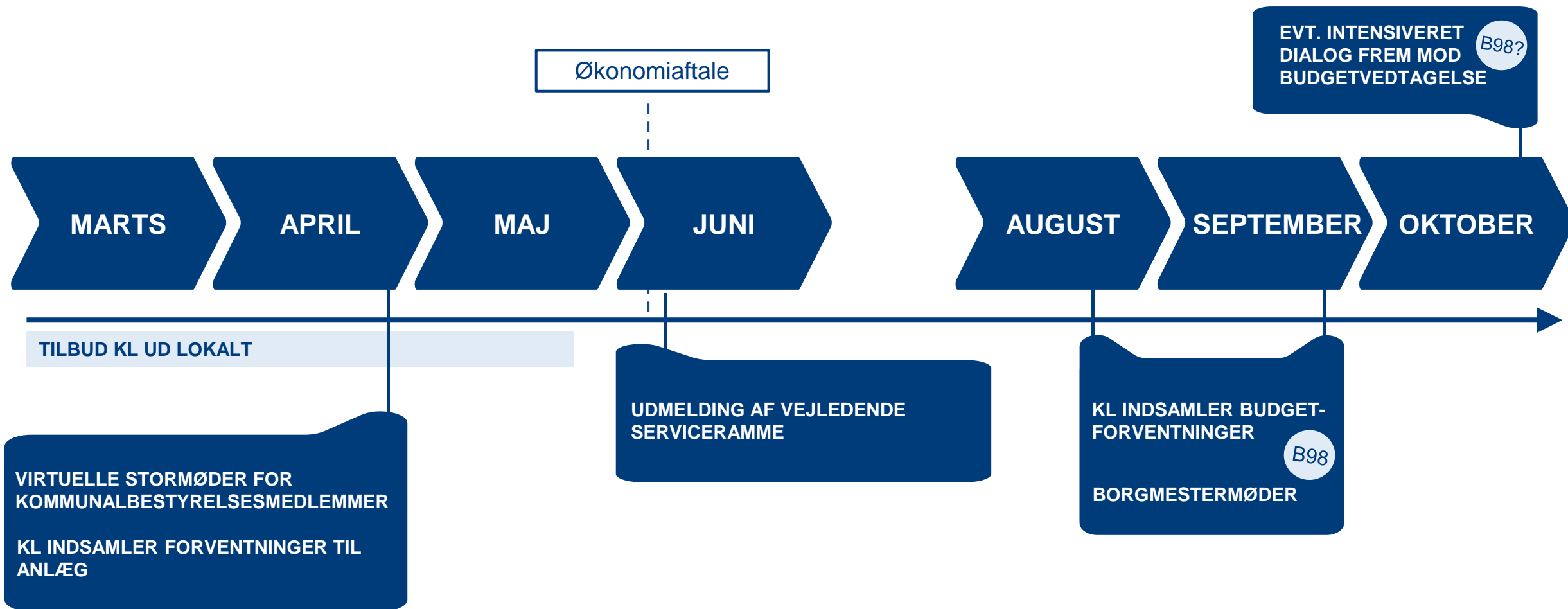
- › Stigende indbyggertal bør afspejle sig i ramme
- › Stigende udgifter til spec. social bør afspejle sig i ramme
- › Stigende antal 80+ årige bør afspejle sig i ramme
- › Hvis man har holdt igen i nogle år, bør man kunne vækste
- › Vindere på udligningsreform bør afspejle sig i ramme
- › Alle skal kunne få andel i løft af rammen
- › KL bør årligt lave fordeling af ramme pba statistiske variable
- › Seneste budget må afspejle kommunens bedste bud

Anlæg - Alle kommuner har gode argumenter

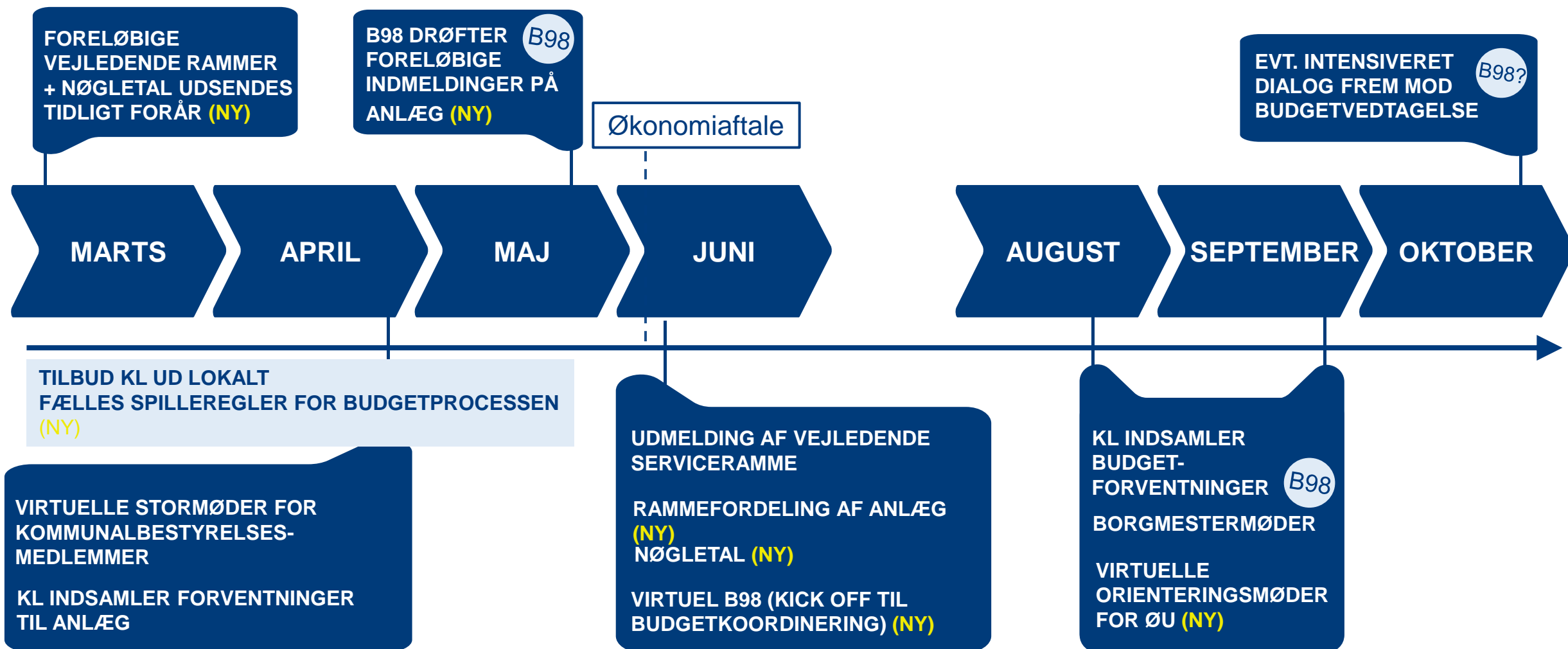
- › Vi har kraftig vækst i indbyggertal
- › Vi har holdt igen i tidligere år
- › Vi bliver nødt til at investere os ud af tilbagegang
- › Vi har efterslæb fra tidligere år
- › Vi har sparet op gennem flere år
- › Vi oplever stor tilflytning fra landsbyer til hovedbyer
- › Vi har meget stor geografi

Budgetprocessen i dag

Ny model for budgetprocessen

Proces og styrket medlemsdialog

STYRKET DIALOG I BORGMESTERKREDSSEN

Tidlig dialog om
anlæg

Kickoff af
budgetkoordinering
før sommerferien

STYRKET DIALOG MED KB-MEDLEMMER

Virtuelle stormøder for
kb-medlemmer

Orientering af
økonomiudvalg

TIDLIGERE RAMMEUDMELDING

Rammefordelinger i det
tidlige forår (foreløbige)

Fordeling af anlæg

Spilleregler for budgetprocessen

1. Alle kommuner deltager i den fælleskommunale budgetproces
2. Behandlingen af den enkelte kommunes budget sker under hensyntagen til de overordnede økonomiske rammer, som KL aftaler med regeringen
3. Kommunerne andenbehandler budgettet under hensyntagen til den fælleskommunale budgetproces
4. Når en kommune indmelder budgetforventninger til KL, skal det afspejle kommunens bedste bud på et budgetresultat
5. Ethvert budgetforlig indgået i en kommune indeholder en mulighed for at tilpasse budgettet, hvis kommunernes budgetter ikke samlet set ligger inden for de aftalte rammer
6. Når et anlægsprojekt én gang er budgetteret, men endnu ikke realiseret, lægges det ikke oven på anlægsbudgettet i et efterfølgende år
7. KL udmelder tekniske, vejledende rammer for service og anlæg for at understøtte den fælles budgetkoordinering.

Nøgletal og rammefordelinger

SERVICE
Udmelding af *foreløbig*
vejledende ramme

ANLÆG
Udmelding af *foreløbig*
vejledende ramme

NØGLETAL
Demografi, historisk niveau mv.

SERVICE
Udmelding af *endelig*
vejledende ramme

ANLÆG
Udmelding af *endelig*
vejledende ramme

NØGLETAL
Demografi, historisk niveau mv.

Fordeling af vejledende anlægsramme

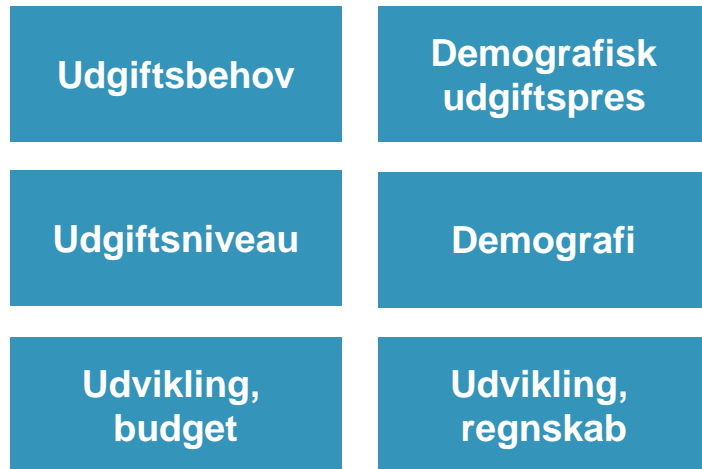
FORDELING EFTER
INDBYGGERTAL

FORDELING EFTER
HISTORISK NIVEAU

HISTORISK NIVEAU HVOR
FORSKELLEN TIL FORDELING
EFTER INDB.TAL INDSNÆVRES

Nøgletal til at understøtte dialogen

ØA2023 – AKTUELLE POLITISKE OG ØKONOMISKE TEMAER

ØA-forhandlinger i en helt ny virkelighed

NY ØKONOMISK VIRKELIGHED

Råderum brugt på forsvar og demografi

VELFÆRDSLOVEN ER DROPPET

Ikke vished om demografi på den længere bane

PRES PÅ SUNDHEDS- OG ÆLDREOMRÅDET

Udfordringerne rækker ud over demografi alene

KONSEKVENSER AF KRIGEN I UKRAINE

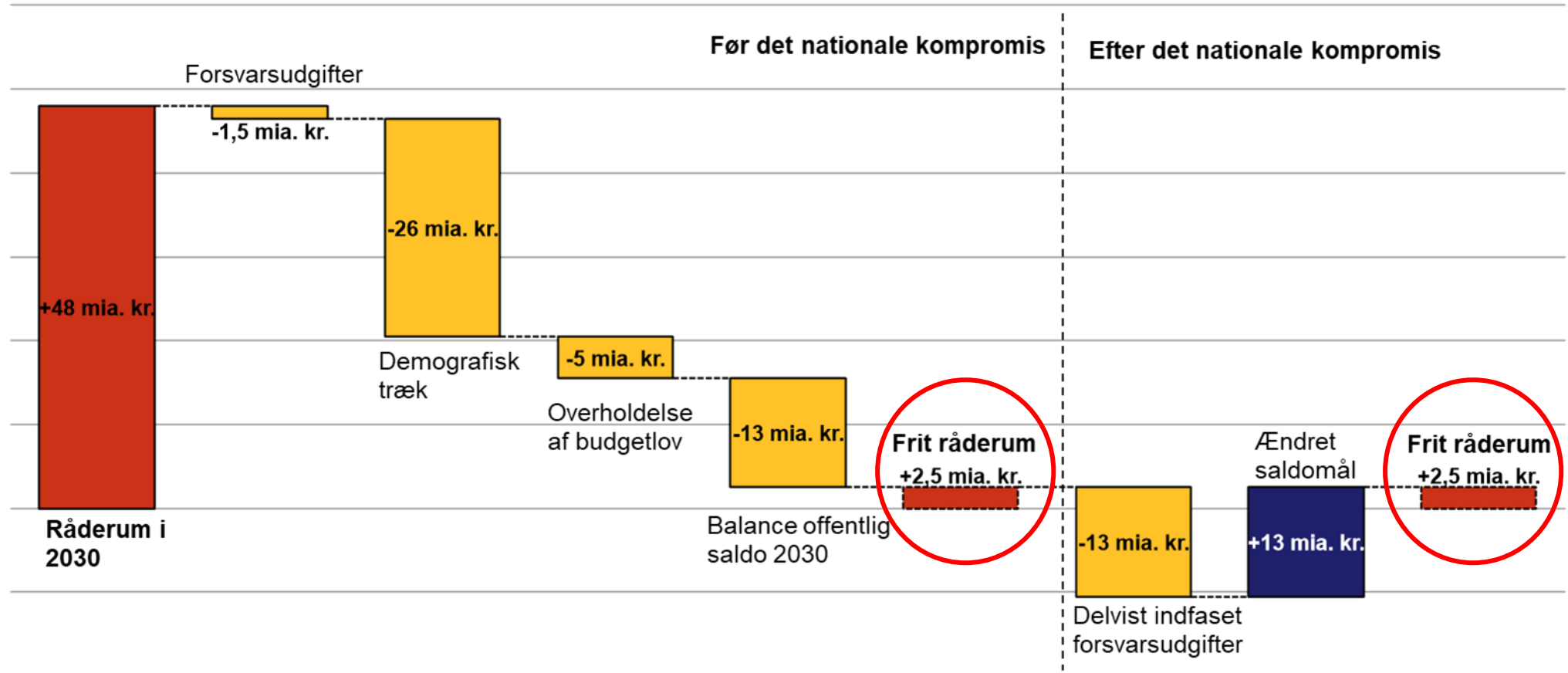
Modtagelse af fordrevne ukrainere,
forsyningsikkerhed mv.

Men begrænset finanspolitisk råderum – den sidste gratis omgang er brugt

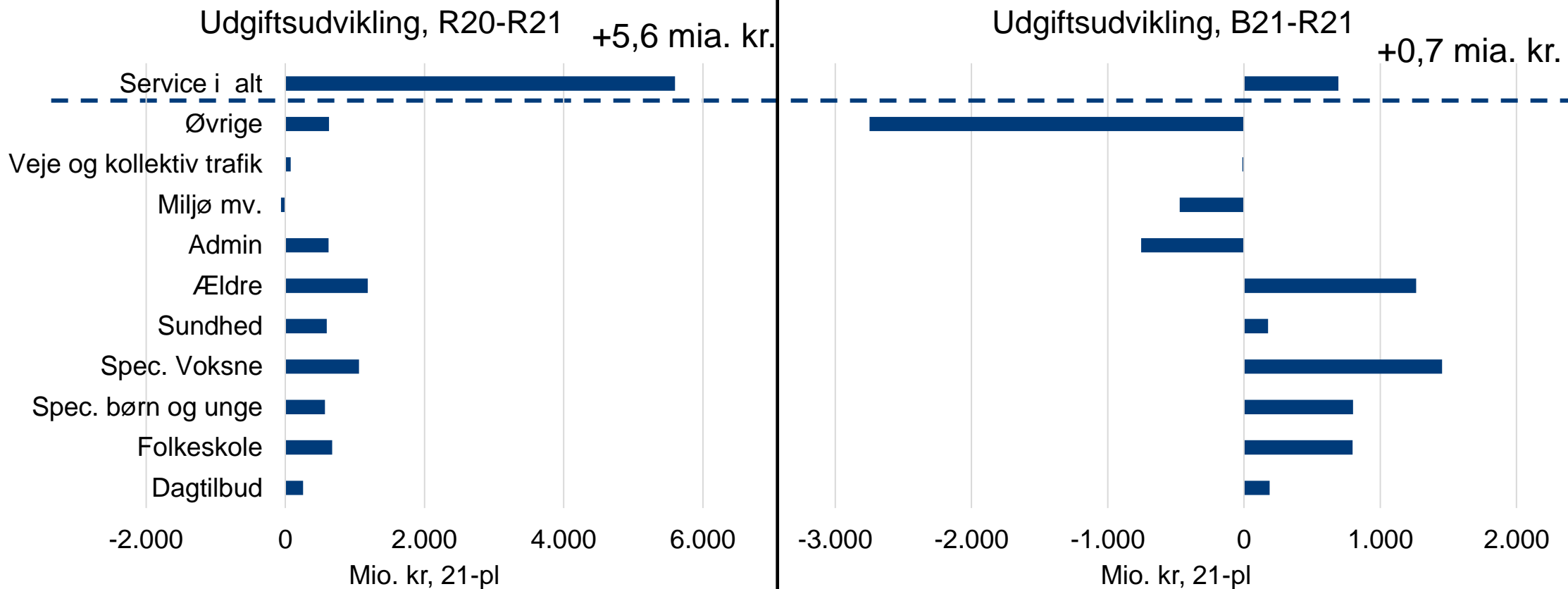
Skøn over det frie finanspolitiske råderum frem imod 2030

LEJRE KOMMUNE D. 19. MAJ 2022

Regnskab 2021 på sektorområderne

LEJRE KOMMUNE D. 19. MAJ 2022

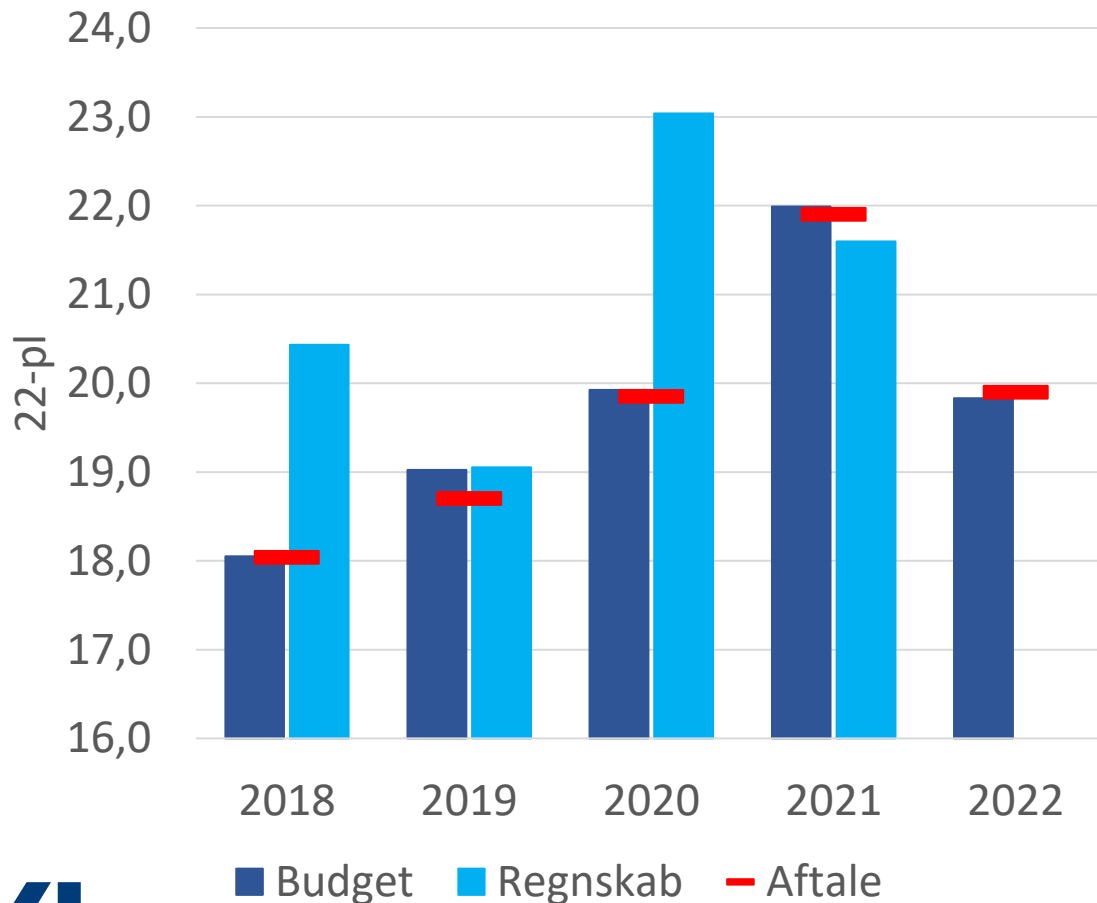

Ukraine – ny usikkerhed

- **Verdensøkonomien – konjunkturændring?**
- **Beskæftigelsespåvirkning?**
- **Flygtninge – antal?**
- **Politisk og sikkerhedspolitisk**
- **Øget forsvarsbudget – mindre velfærd?**

Anlæg i kontekst

LEJRE KOMMUNE D. 19. MAJ 2022

”Hele det danske samfund kommer til at skulle tage ansvar for, at vi får fremrykket vores grønne investeringer. Kommunerne har en rolle at spille, og det kommer vil til at drøfte med dem. Vi vil gå igennem det med en tættekam. Hvad er der er af projekter og ting, hvor vi må sige, at det er vigtigt, men set i lyset af det som er sket med Ruslands invasion af Ukraine, så er der altså noget andet, som er endnu vigtigere”

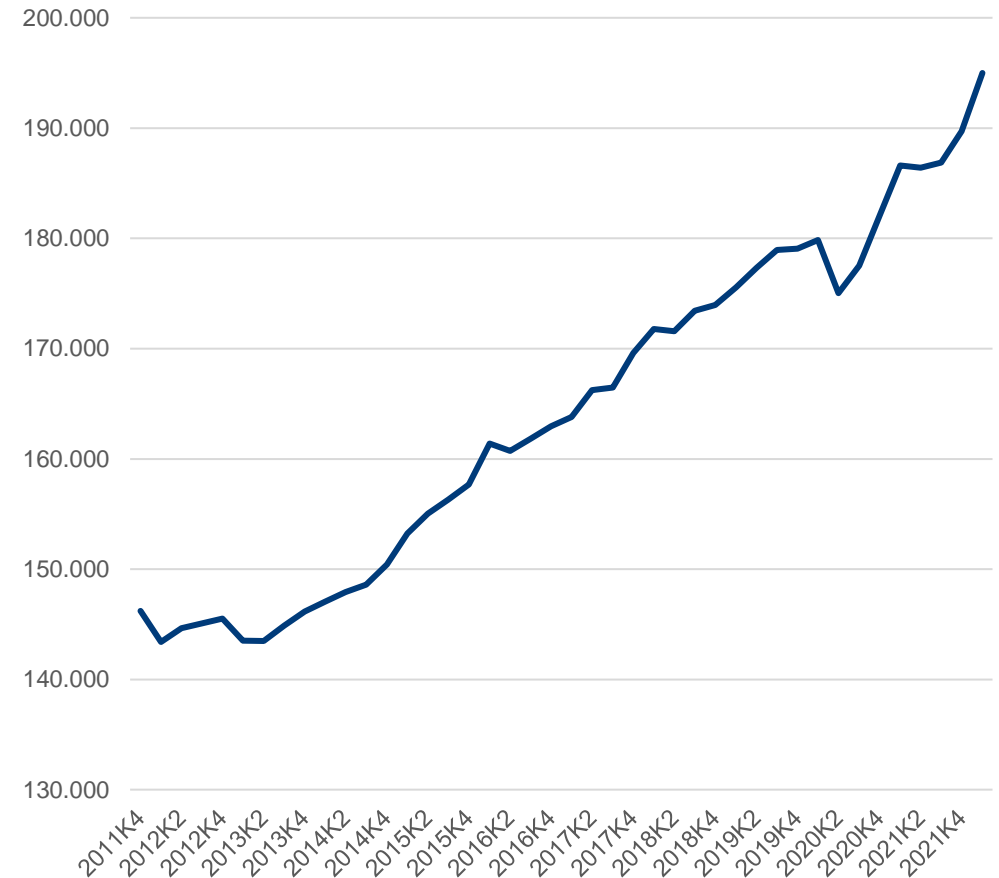

Note: Aftalen om fremrykning af anlæg i 2020 er ikke indlagt i hverken aftale- eller budgetniveauet for 2020

Anlæg i lyset af Ukraine

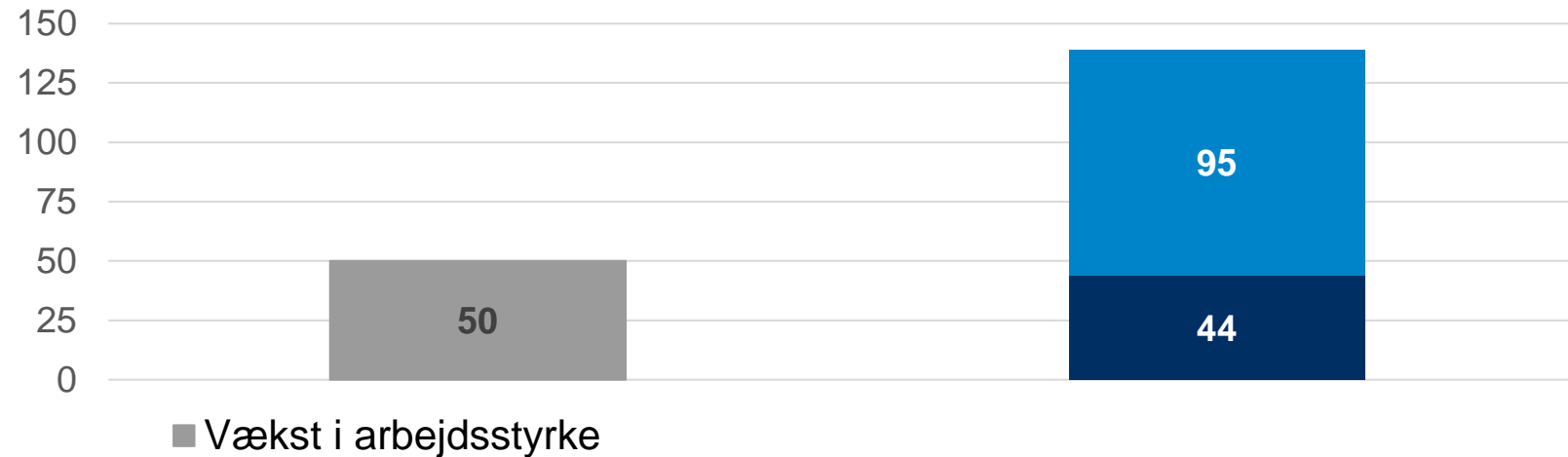
- Det er ikke kommunerne, der kommer til at afholde udgifter til fjernvarme mv. (kun garantistillelse, som ikke påvirker anlæg)
- Regeringens bekymring derfor ikke isoleret set offentlige investeringer
- Bekymring er hvidglødende bygge- og anlægsbranche med kurs mod lønpres
- Stigende materialepriser betyder endda markant mindre for pengene

Beskæftigede i bygge og anlæg

Konkurrencen om arbejdskraft tager til

Vækst i arbejdsstyrke og arbejdskraftbehov 2021 - 2030 (1000 personer)

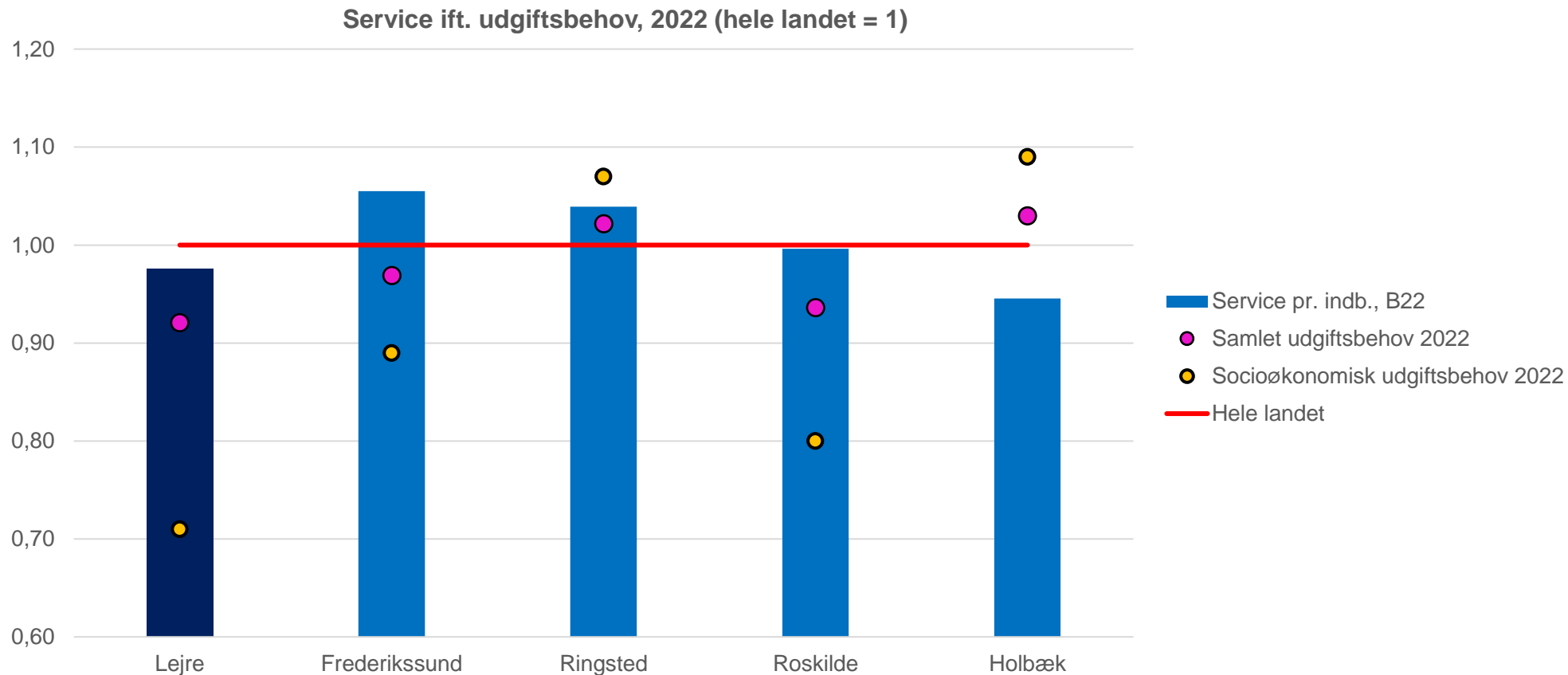

- Vækst i arbejdsstyrke
- Ekstra arbejdskraftbehov i privat sektor i 2030 v. samme årlige stigning i privat beskæftigelse som 2000-2021
- Ekstra arbejdskraftbehov i offentlig sektor i 2030 for at sikre samme antal hænder pr. bruger som i 2021

Kilde: Finansministeriets Dataark fra opdateret 2025 plan, august 2021 samt egne beregninger.

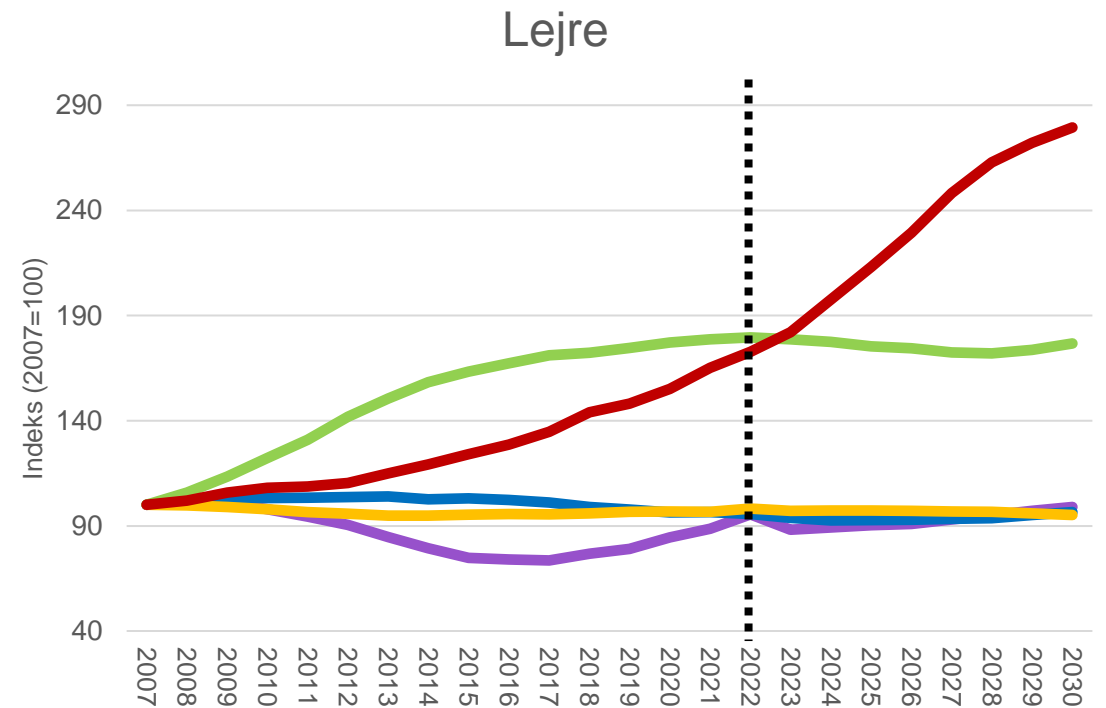
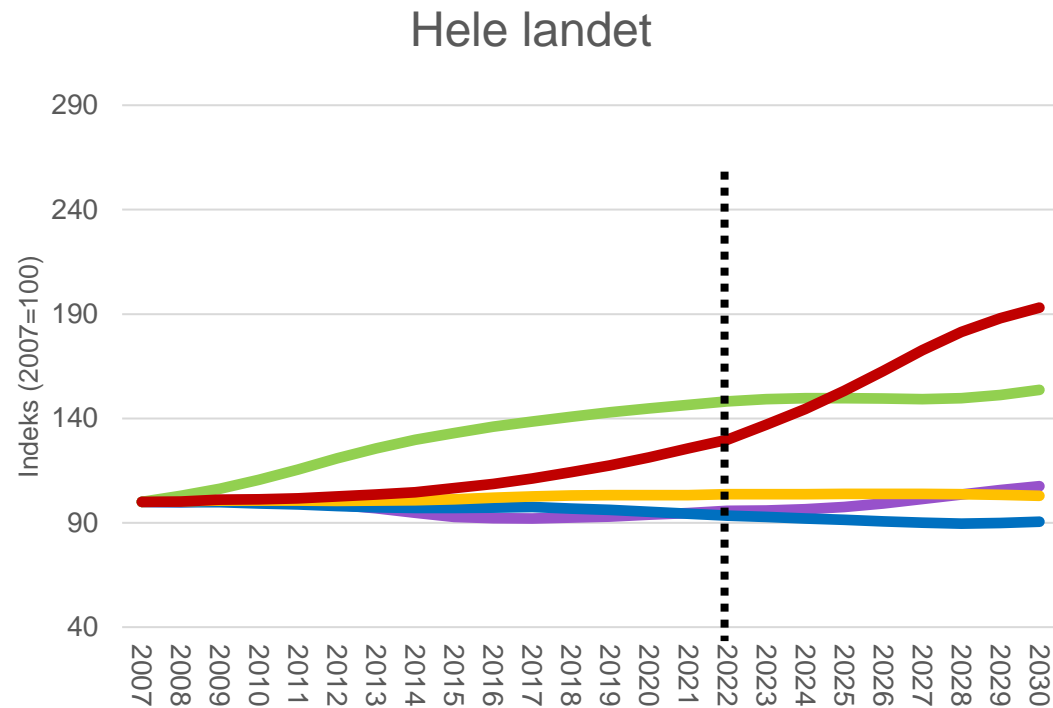
Service ift. udgiftsbehov og strukturel balance

LEJRE KOMMUNE D. 19. MAJ 2022

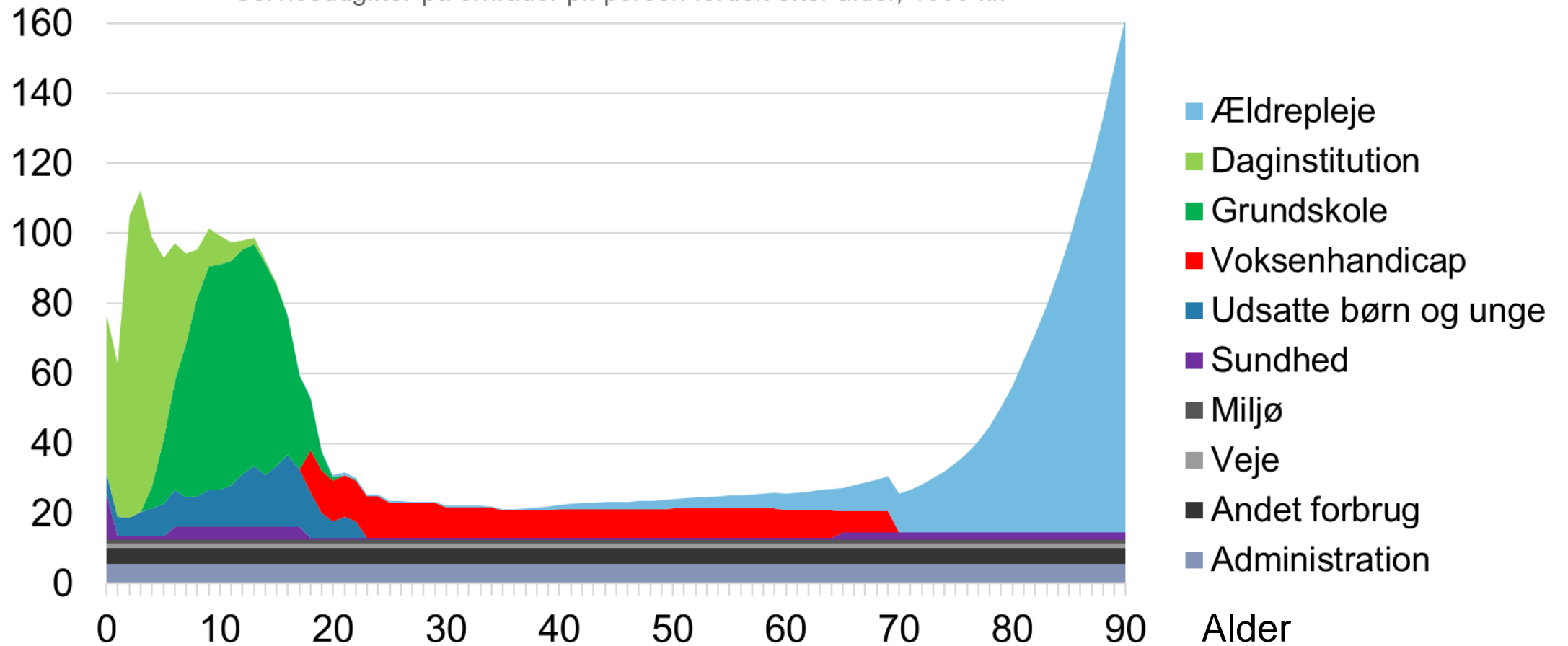
Demografi frem til 2030 (DST)

LEJRE KOMMUNE D. 19. MAJ 2022

Kommunale enhedsudgifter er højest for de ældste

Serviceudgifter på områder pr. person fordelt efter alder, 1000 kr.

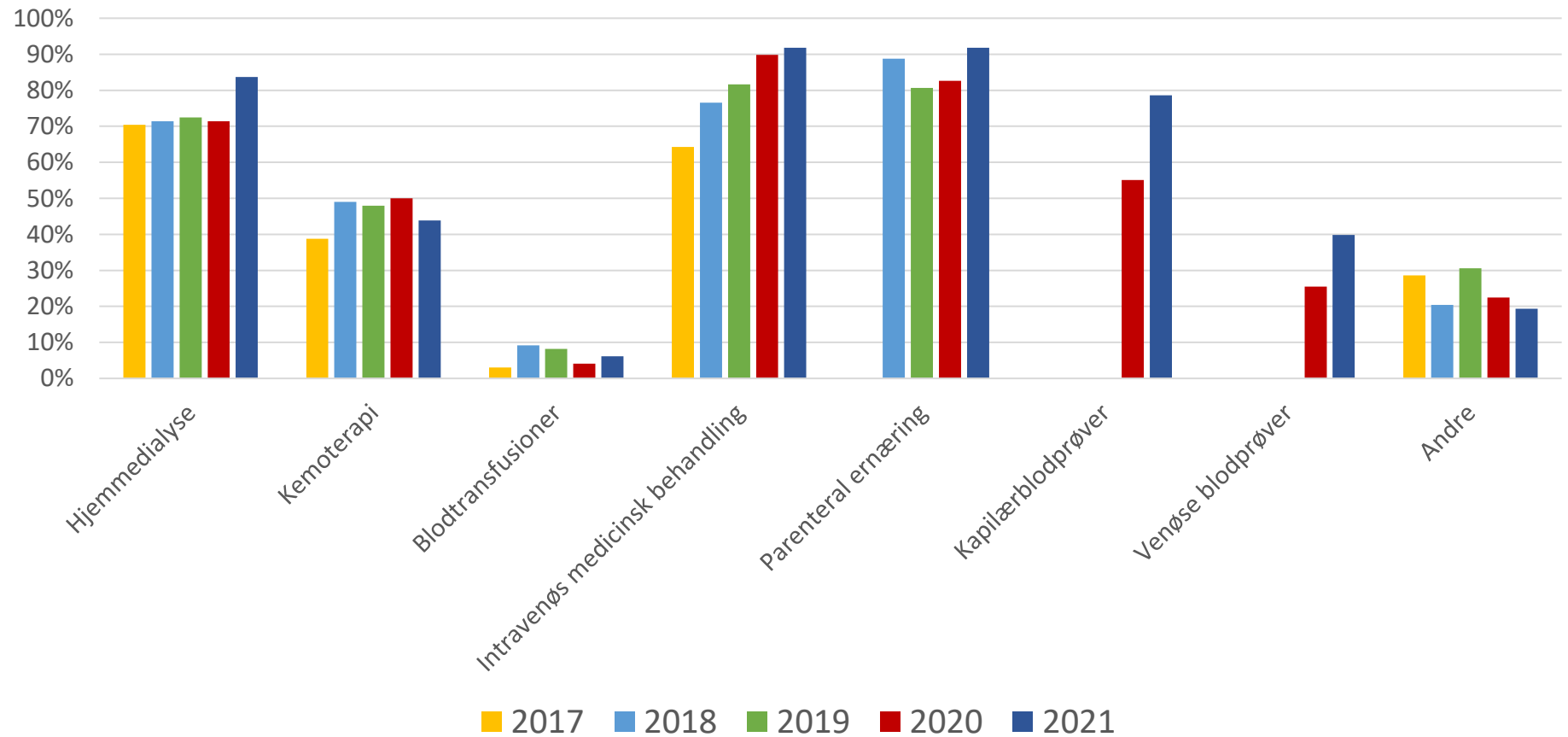

LEJRE KOMMUNE D. 19. MAJ 2022

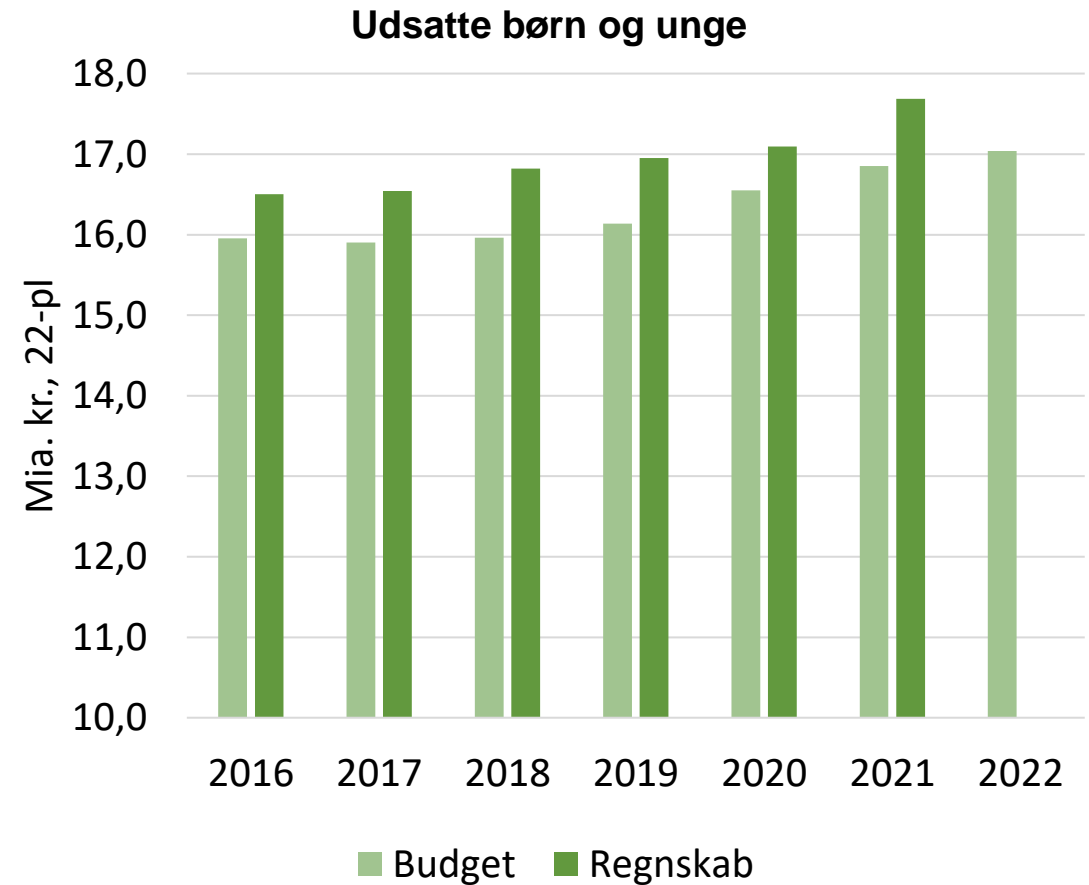
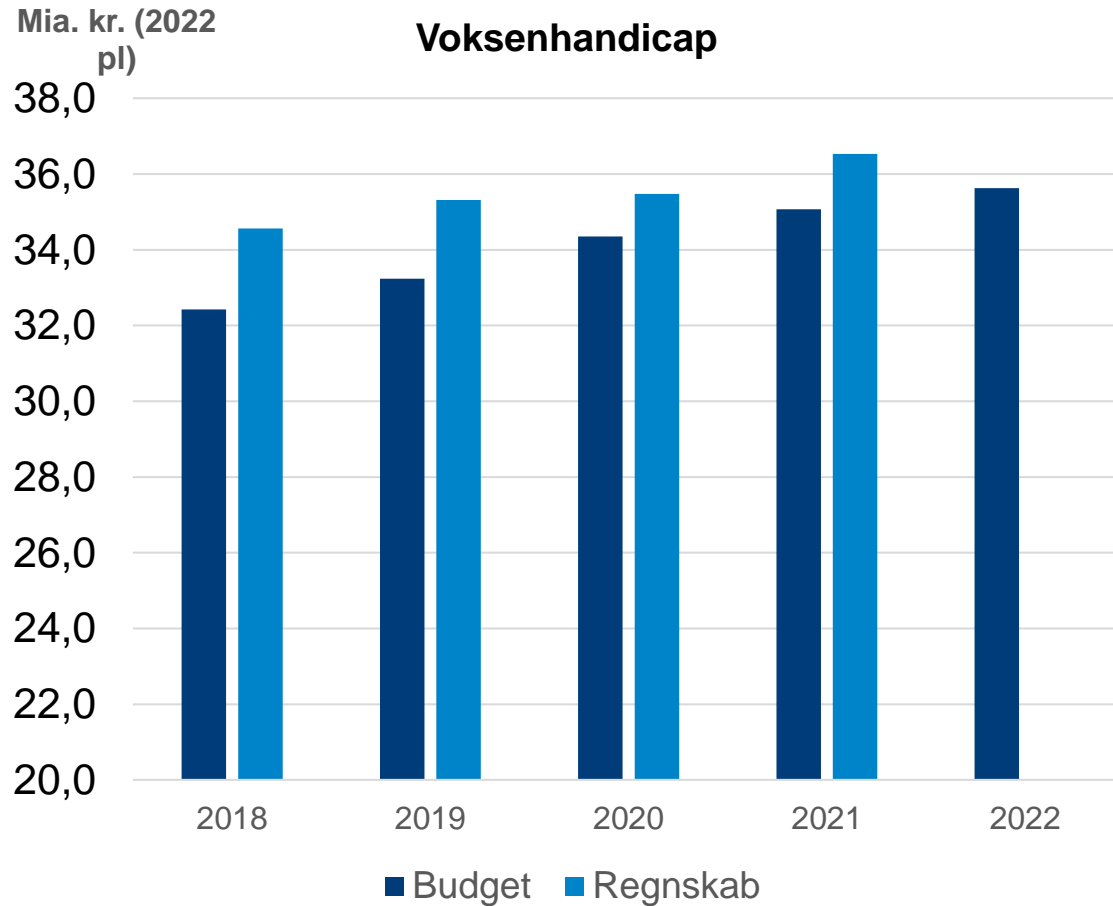
...fordi nye opgaver kommer glidende

LEJRE KOMMUNE D. 19. MAJ 2022

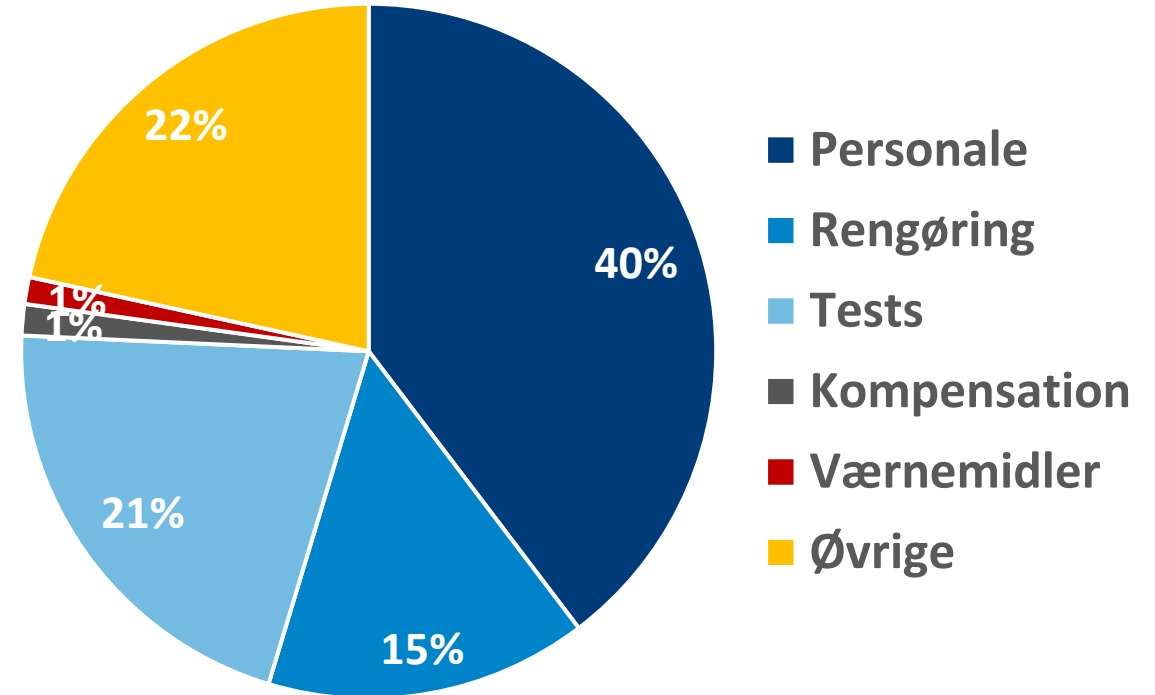
Nationalt udgiftspres på socialområdet

LEJRE KOMMUNE D. 19. MAJ 2022

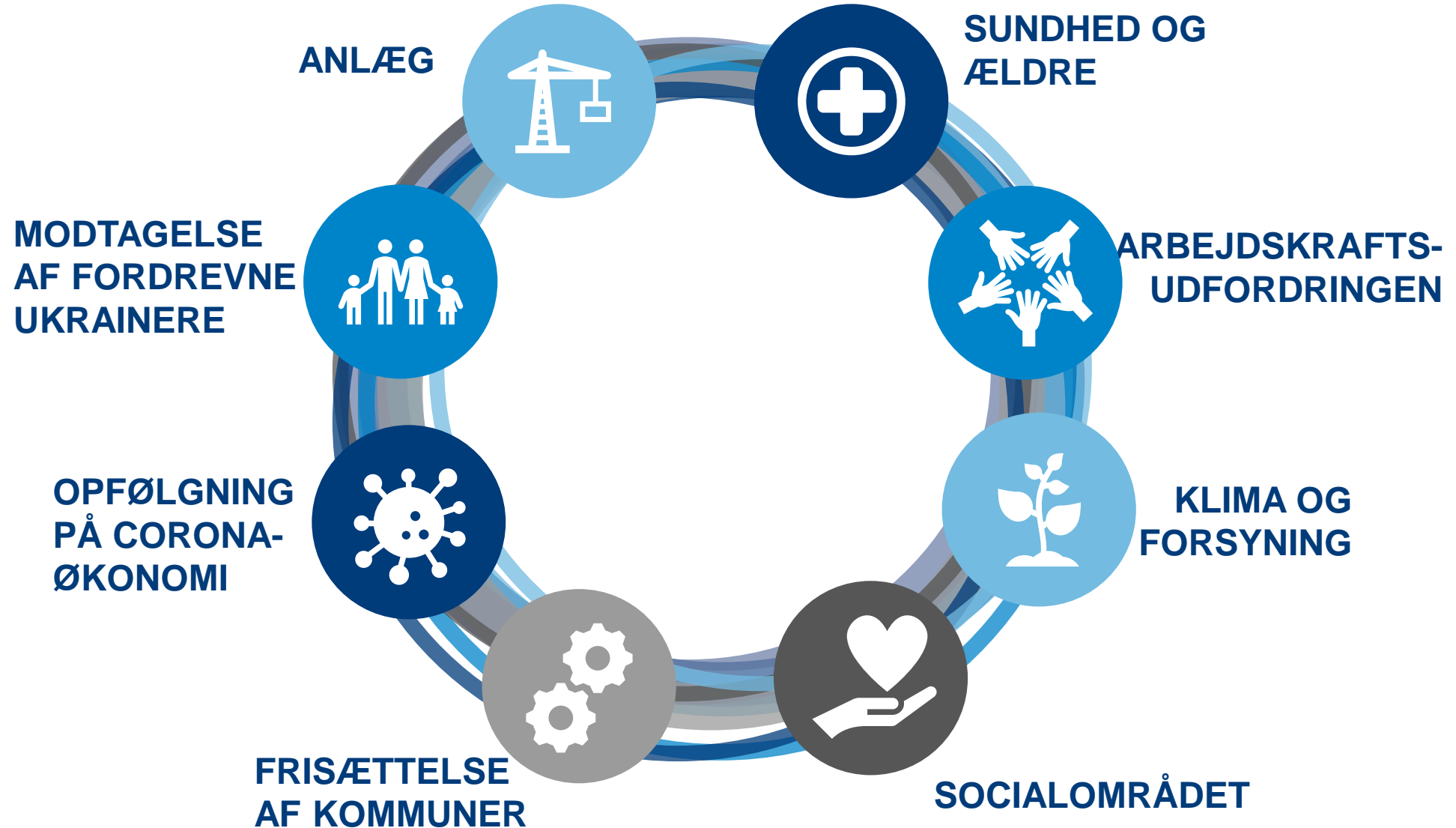
Corona-økonomi i 2022

- Påvirkning af servicerammen i 2022 på 0,3 mia. kr. i k1
- Dertil kommer 0,2 mia. kr. i personaleudgifter
- Meget stort tal med tanke på bortfald af næsten alle restriktioner pr. 1/2
- Vanskeligt at tilpasse til "normal"?

Regeringen vil derfor også for 2022 være indstillet på at sikre de nødvendige ressourcer til at finansiere COVID-19-indsatsen i kommuner. Omfanget af kompensationen vil blive drøftet i forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2023 i forbindelse med den allerede aftalte efterregulering af kommunernes nettomerudgifter til håndteringen i 2020 og 2021.

Temaer for ØA23

AFRUNDING

Pointer

- Økonomiaftalen giver jer frihed til at prioritere
- Indflydelse på rammerne kræver troværdighed
- Fælleskommunal budgetkoordinering værktøj såvel som forudsætning
- Intet råderum frem mod 2030 - råderum kan kun skaffes gennem omprioriteringer, reformer eller skattestigninger
 - Råderum til politiske prioriteringer skal skabes af kommunen selv
- Krigen i Ukraine indebærer både betydelig opgave med fordrevne og usikkerhed ift. den globale økonomi
- Mangel på hænder og serviceforventninger hos borgere, Folketing – og jer selv? – udfordrer
 - ...og bliver temaer for en økonomiaftale

TAK FOR ORDET!